

Ve skalách se potulovali osamocení hledači pokladů z daleké ciziny i z řad místního obyvatelstva. Mnozí z nich byli vyzbrojeni pouze kladivkem a motykou, umírali proto v nezřícené chudobě. Jejich nejcennějším nářadím byla víra, že nekutají nadarmo. Na smrtelných postelích je pronásledovala myšlenka, že stačilo kutat ještě měsíc, ještě hodinu, a skála by se otevřela. Nebo by v jejím stínu potkali zakletou paní, která by je zavedla k pokladům právě toho dne, kdy jejich ruce beznadějně zemřely.

Zdeněk Šmíd (Strašidla a krásné panny)

Jáchymov osudový

Do osudů mnoha lidí zasáhl Jáchymov vícekrát a byly to zásahy rozporné. Někomu přinesly bohatství, jinému bídu, jedněm naději, dalším zoufalství, některým splněná očekávání, ostatním zklamání.

Vidina snadného zbohatnutí přilákala do Jáchymova hned na počátku spoustu lidí. Charakteristickým úslovím v prvních letech jáchymovské těžby stříbra bylo „do Údolí, do Údolí, za každou cenu“. Tito lidé přicházeli vesměs dobrovolně.

Na konci dolové historie rudného ložiska, v polovině 20. století, přišlo znovu mnoho lidí, velká část však nedobrovolně, někteří z nich dokonce s malou nadějí na přežití. Tentokrát nebyl jejich příchod spojen s představou bohatství, neboť je sem přivedla cizí touha po moci. Sovětský svaz naléhavě potřeboval uran pro svůj jaderný výzkum už začátkem 40. let, ale zejména v okamžiku, kdy se Stalin přesvědčil o účincích jaderných zbraní, které dopadly na Hirošimu a Nagasaki, byla zajištění zdrojů přírodního uranu věnována mimořádná pozornost. Československý Jáchymov bylo jediné otevřené uranové ložisko ve sféře sovětského vlivu v poválečné Evropě. Samotný účel prací byl v mnoha směrech zakryt pláštěm státního tajemství zvláštní důležitosti. Výše těžby uranu i hospodářské výsledky proto byly dlouhá léta utajovány (1945-1989).

Není bez zajímavosti, že jak počátky, tak i konec dolování jsou spojeny s hektickým úsilím o vydobytí ložiska v co nejkratším čase. Zatímco těžba po objevení ložiska v 16. století byla spojená s nevídaným přívalem lidí a rozvojem města – a trvala cca 50 let, na samém závěru pak pouhých 18 let, přičemž množství pracovníků bylo několikanásobně vyšší a městu samotnému nic dobrého nepřinesla.

R u d é P r á v o 3.II.1946.

o těžbě uranu v Jáchymově

V západním denním tisku se objevily tyto dny některé nepřesné a přehnané zprávy, týkající se našich jáchymovských dolů. Z úřadu Předsednictva vlády se k tomu sděluje:

Po odchodu Rudé armády z Československa se naše úřady chopily plné kontroly jáchymovských dolů, kde již v dřívějších letech byla těžena uranová ruda, z níž pak dobýváno radium, cenný to prostředek moderní lékařské vědy. Nyní byla těžba uranu československými úřady obnovena a radium v Jáchymově dobývané bude jako dříve sloužit účelům léčebným a vědeckým. Pokud se týče použití uranu k válečným účelům, je známo, že Československo se plně postavilo za jednomyslné usnesení OSN o kontrole atomické energie.

Nevěřte novinám. Už 23. listopadu 1945 byla vládami ČSR a SSSR podepsána „Dohoda o rozšíření těžby rud a koncentrátů v Československu, obsahujících radium a jiné radioaktivní prvky, jakož i o jejich dodávkách do SSSR“, kde bylo milostivě přislíbno ponechat Československu pouze do 10 % vytěžených rud a koncentrátů. V Dohodě se vůbec neobjevilo slovo uran, ani účel využití Sověty.

Úřední zpráva o těžbě uranu v Jáchymově

čt - Praha 2 února
V západním denním tisku se objevily tyto dny některé nepřesné a přehnané zprávy o našich jáchymovských dolech. Z úřadu předsednictva vlády se k tomu uvádí: Po odchodu Rudé armády z ČSR se naše úřady chopily úplné kontroly jáchymovských dolů, kde již v dřívějších letech se těžila uranová ruda, z níž pak dobýváno radium, cenný to prostředek moderní lékařské vědy. Nyní byla těžba uranu ča. úřady obnovená a radium v Jáchymově dobýváno, bude jako dříve sloužit účelům lékařským a vědeckým. Pokud se týče použití uranu k válečným účelům, je známo, že ČSR se zpřina postavila za jednomyslné usnesení Organizace Spojených národů o kontrole atomické energie.

Naše radium pro účely léčebné a vědecké

Úřední zpráva o těžbě uranu v Jáchymově

Praha 2 února (čtk). V západním denním tisku se objevily tyto dny některé nepřesné a přehnané zprávy o našich jáchymovských dolech. Z úřadu předsednictva vlády se k tomu sděluje:

Po odchodu Rudé armády z Československa se naše úřady chopily plně kontroly jáchymovských dolů, kde již v dřívějších letech byla těžena uranová ruda, z níž pak dobýváno radium, cenný to prostředek moderní lékařské vědy. Nyní byla těžba uranu československými úřady obnovená a radium v Jáchymově dobýváno. Bude jako dříve sloužit účelům lékařským a vědeckým. Pokud se týče použití uranu k válečným účelům, je známo, že Československo se plně postavilo za jednomyslné usnesení Spojených národů o kontrole atomové energie.

... nejen Rudé Právo, i další „svobodné“ plátky papouškovaly v duchu Národní fronty to samé, přitom do vítězného Února zbývaly ještě dlouhé dva roky...